

Toelichting visualisatie Consumptieomstandigheden

Wat laat de visualisatie zien?

De visualisatie Consumptieomstandigheden is door het CBS ontwikkeld om de ontwikkelingen van de consumptie door huishoudens mee te analyseren en in context te plaatsen. Aan de hand van zes na econometrisch onderzoek geselecteerde indicatoren kan gevolgd worden of de omstandigheden zich gunstig of ongunstig ontwikkeld hebben voor de Nederlandse consumptie.

De omstandigheden voor consumptie worden in sterke mate bepaald door de verwachtingen van consumenten, door ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en door vermogensontwikkelingen. Zes indicatoren zijn gekozen omdat zij een sterke samenhang met de Nederlandse consumptie vertonen en een indicatie geven voor de drie genoemde gebieden. Door de verscheidenheid aan indicatoren biedt de visualisatie de mogelijkheid om de achtergronden van de ontwikkeling van de consumptie te analyseren. Samen afgebeeld in het kolomdiagram (figuur 1) leveren ze een gemakkelijk af te lezen beeld van de situatie voor de consumptie door huishoudens.

De visualisatie Consumptieomstandigheden beschrijft niet een bepaalde verslagperiode, maar het beeld van de consumptieomstandigheden dat op een bepaald moment bestond. Eventuele bijstellingen in een onderliggende indicator leiden dan ook niet tot een bijstelling van het consumptiebeeld op een bepaald moment (de foto is al genomen), maar wel tot een ander consumptiebeeld op een later moment.

Samenhang tussen indicatoren en consumptie

De zes geselecteerde indicatoren zijn:

- De verwachting van de consument over de ontwikkeling van de werkloosheid;
- De verwachting van de consument voor zijn financiële situatie komend jaar;
- De verwachting van producenten betreffende hun personeelssterkte;
- De jaar-op-jaarmutatie van de werkzame beroepsbevolking;
- De jaar-op-jaarmutatie van de prijzen van bestaande koopwoningen;
- De jaar-op-jaarmutatie van de aandelenkoersen op de Amsterdamse effectenbeurs.

De bereidheid van huishoudens om geld te besteden hangt mede af van de verwachtingen die ze hebben voor de toekomst. Positieve verwachtingen over

hun financiële positie en de arbeidsmarkt dragen positief bij aan de bereidheid tot consumeren.

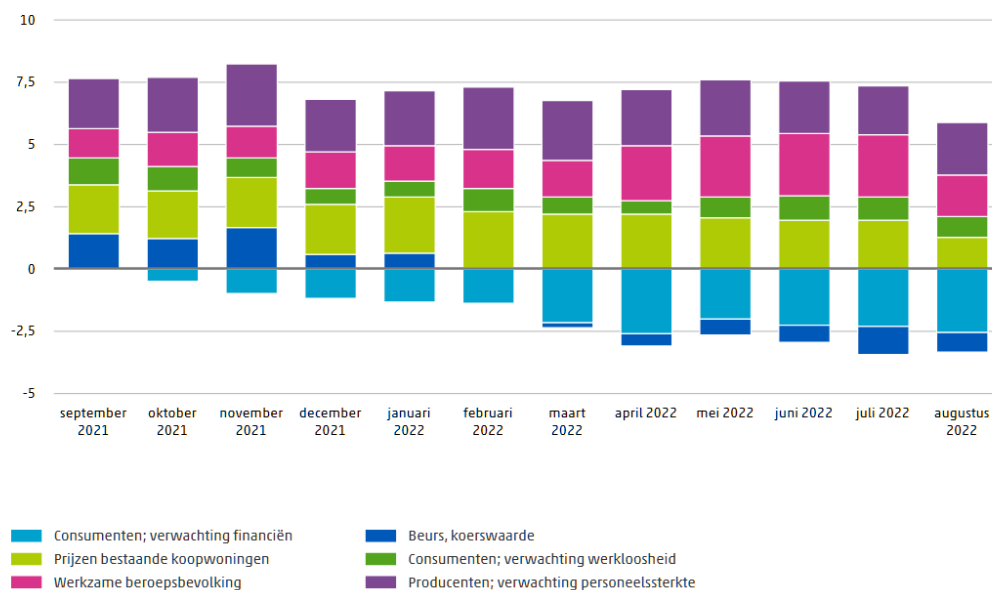
Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt geven een indicatie hoe de koopkracht van de huishoudens zich ontwikkelt en daarmee de consumptie kan beïnvloeden. De ontwikkeling van de werkzame beroepsbevolking geeft aan hoe de arbeidsmarkt zich heeft ontwikkeld. De inschatting van de ondernemers in de industrie geeft aan hoe de werkgelegenheid zich de komende maanden kan ontwikkelen.

Voor de ontwikkelingen van de vermogenspositie van consumenten worden de ontwikkelingen van de huizenprijzen en de beurskoersen gevolgd. Als vermogen zich positief ontwikkelt, draagt dit bij aan meer consumptie.

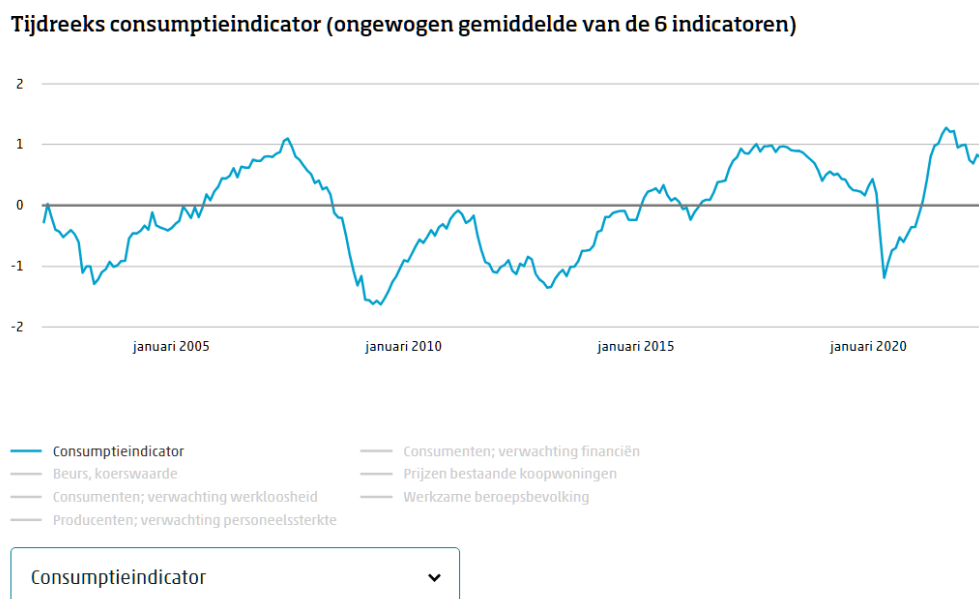
De werking en de interpretatie van de visualisatie

In de visualisatie worden de zes indicatoren gepresenteerd in een gestapelde kolomgrafiek (figuur 1). Voor elke indicator wordt een gestandaardiseerde waarde berekend. Een gestandaardiseerde waarde groter dan nul betekent dat deze indicator een gunstiger waarde dan gemiddeld heeft. Als de waarde kleiner dan nul is, heeft de indicator een minder gunstige waarde dan gemiddeld. In figuur 1 wordt een tijdsperiode van een jaar weergegeven.

Consumptieomstandigheden (gestandaardiseerd)

Figuur 2 presenteert een tijdreeks van het gemiddelde van de zes geselecteerde consumptieomstandigheden. Verder kunnen ook de tijdreeksen van de individuele indicatoren gekozen worden.

Overigens is het van belang om te vermelden dat de waarden van de indicatoren in de visualisatie niet per se dezelfde verslagperiode betreffen. Eens per maand wordt de visualisatie gepubliceerd. Bij publicatie worden voor de zes indicatoren de meest actuele beschikbare cijfers gepresenteerd, er wordt gekeken naar het beeld dat er op dat moment is.

De berekening van de gestandaardiseerde waarden

Om de gestandaardiseerde waarde te berekenen, wordt eerst het meerjarengemiddelde van de originele waarde afgetrokken. Vervolgens wordt het verschil gedeeld door de standaarddeviatie.

In formulevorm:

$$\text{Gestandaardiseerde waarde} = (\text{Originele waarde} - \text{meerjarengemiddelde}) / (\text{standaarddeviatie}).$$

Omstandigheden voor de bestedingen

De visualisatie Consumptieomstandigheden is één van de varianten van de visualisaties over de omstandigheden voor de bestedingen die het CBS publiceert.

De Exportomstandigheden en de Investeringsomstandigheden zijn de andere varianten.